

BELEIDSPLAN 2021 - 2025

[BudgetInZicht Kempen]

INHOUDSTAFEL

1	Proces vooraf	4
1.1	Corona-impact	4
2	Leden en partners van het samenwerkingsverband	5
2.1	Leden van het samenwerkingsverband	5
2.2	Partners van het samenwerkingsverband	5
3	Aansturing van het samenwerkingsverband	6
3.1	Budgethouder van het samenwerkingsverband	6
3.2	BIZ medewerkers	6
3.3	Beleidsgroep BIZ	6
3.4	Stuurgroep	7
3.5	Inspraak en betrokkenheid van alle leden binnen het samenwerkingsverband	8
4	Visie en missie van het samenwerkingsverband	9
5	Strategische doelstellingen BIZ Kempen	10
6	Engagementen die BIZ Kempen de komende vijf jaar wil verderzetten	11
6.1	Project budgetcoaches	11
6.2	Werkgroep visie- en methodiekontwikkeling in de budget- en schuldhulpverlening	11
6.3	Werkgroep Collectieve Schuldenregeling (CSR)	13
6.4	Vlaamse thematische BIZ-werkgroepen	13
7	Verantwoording gekozen operationele doelstellingen met bijhorende prioriteiten van BIZ Kempen	14
7.1	SD1, OD1: We zorgen ervoor dat jongeren en jongvolwassenen voorbereid zijn om hun budget te beheren zodat zij geen schulden opbouwen	16
7.2	SD1, OD2: We zorgen ervoor dat hulpverleners en burgers hulpmiddelen die ondersteuning bieden bij het competent beheren van een (gezin)budget gemakkelijk kunnen terugvinden	17
7.3	SD 1, OD3: We zorgen ervoor dat kwetsbare groepen hun budgetterings-competenties kunnen bijschaven	18
7.4	SD 1, OD4: We inventariseren en analyseren signalen uit het werkveld en zetten preventieve acties op	18
7.5	SD 2, OD 1: We zetten in op het project budgetcoaches en verkennen de mogelijkheid om budgetcoaches breder te kunnen inzetten in de Kempen	19
7.6	SD 2, OD 2: We informeren, ondersteunen en bevorderen educatie over relevante thema's in de budget- en schuldhulpverlening aan professionals	20
7.7	SD 2, OD 3: We zorgen ervoor dat de Kempische inwoner het aanbod aan budget- en schuldhulpverlening kent	21

<u>7.8 SD 2, OD 4: We zorgen ervoor dat het veranderen van inzichten, patronen en gedrag inzake geldbesteding integraal deel uitmaakt van een budget- of schuldhelpverleningstraject.....</u>	<u>22</u>
<u>8 Samenwerking met de andere BIZ-regio's.....</u>	<u>23</u>
<u>8.1 Op provinciaal niveau.....</u>	<u>23</u>
<u>8.2 Op niveau van Vlaanderen & Brussel.....</u>	<u>23</u>
<u>9 Wijze van besteding van de middelen.....</u>	<u>24</u>
<u>10 Bijlagen.....</u>	<u>25</u>
<u>10.1. Cijfers (2016-2018) budget- en schuldhelpverlening De Kempen (SAM vzw).....</u>	<u>25</u>
<u>10.2. Begroting 2021-2025.....</u>	<u>26</u>

1 PROCES VOORAF

Dit beleidsplan bevat de organisatorische en inhoudelijke uitwerking van het samenwerkingsverband BudgetInZicht (BIZ) Kempen, één van de 11 regionale netwerken die sinds eind 2011 gesubsidieerd worden door de Vlaamse Overheid, Kabinet Welzijn.

1.1 Corona-impact

De weerhouden operationele doelstellingen en acties uit onderstaand beleidsplan zijn het resultaat van een dialoogtraject met diverse actoren. Dit kon echter niet doorgaan op de manier die we oorspronkelijk voor ogen hadden (zijnde fysieke bijeenkomsten en brainstormsessies) omv de corona-maatregelen. We zijn bijgevolg overgeschakeld op digitaal werken. Dit legde geen beperkingen op qua uitwisseling en informatievergaring, wel hebben we de tijd genomen nieuwe zaken uit te testen. Hoewel we hier en daar wat uit onze comfortzone moesten treden, mogen we stellen dat deze omschakeling vlot verliep. Net zoals heel veel organisaties zijn we dan ook van plan om de positieve neveneffecten van verplichte lockdown in te passen in onze standaard-manier van werken.

Het is echter belangrijk in het achterhoofd te houden dat dit beleidsplan dus tot stand gekomen is in een periode waarin we voortdurend schakelden tussen nieuwe en oude manieren van werken, ontdekken van voor- en nadelen van de digitale wereld, botsen op sluimerende bezorgdheden die plots snel werden blootgelegd,... En dat alles terwijl onze gebruikelijke manier van werken (elkaar ontmoeten en uitwisselen) aan banden werd gelegd.

1.1.1 Op regionaal niveau

We organiseerden een brainstorm op 20 februari 2020 waarbij onze leden van ons samenwerkingsverband werden uitgenodigd. We droomden over waar we als BIZ Kempen over 5 jaar wilden staan.

In maart en april organiseerden wij een vergadering voor de stuurgroep en beleidsgroep om de resultaten van onze brainstorm en onze BIZ-dag met de 11 regio's terug te koppelen en om prioriteiten te kiezen. Ten gevolge van corona werden alle groepsactiviteiten en overlegmomenten geannuleerd. We hebben daarom gekozen voor een digitale weg, een vragenlijst, die leden van de stuurgroep en beleidsgroep konden invullen om de resultaten vanuit de brainstorm en BIZ-dag te ordenen naar belangrijkheid. Deze input heeft BIZ Kempen verwerkt en werd besproken op een digitaal overleg met de stuur- en beleidsgroep op 30/06/2020.

1.1.2 Op niveau van Vlaanderen en Brussel

Op 6/02/2020 vond onze BIZ-dag plaats, een uitwisseling met de andere BIZ-regio's over de inhoudelijke prioriteiten en de mogelijkheden naar concrete samenwerking. Op 11 juni was er opnieuw een online vergadering waar de beleidsplannen van de regio's werden besproken.

2 LEDEN EN PARTNERS VAN HET SAMENWERKINGSVERBAND

2.1 Leden van het samenwerkingsverband

BudgetInZicht (BIZ) Kempen is een samenwerkingsverband tussen CAW de Kempen, 27 OCMW's en 4 erkende verenigingen waar armen het woord nemen uit de regio Kempen:

Erkende instellingen voor schuldbemiddeling	
OCMW Arendonk	OCMW Meerhout
OCMW Baarle-Hertog	OCMW Merksplas
OCMW Balen	OCMW Mol
OCMW Beerse	OCMW Olen
OCMW Dessel	OCMW Oud-Turnhout
OCMW Geel	OCMW Ravels
OCMW Grobbendonk	OCMW Retie
OCMW Herentals	OCMW Rijkevorsel
OCMW Herenthout	OCMW Turnhout
OCMW Herselt	OCMW Vorselaar
OCMW Hoogstraten	OCMW Vosselaar
OCMW Hulsthout	OCMW Westerlo
OCMW Kasterlee	
OCMW Laakdal	CAW de Kempen
OCMW Lille	

Erkende verenigingen waar armen het woord nemen (VWAHWN)			
De Fakkel Herentals	't Antwoord Turnhout	Al-arm Geel	Ons Huis Mol

2.2 Partners van het samenwerkingsverband

Naast haar leden betreft BIZ Kempen diverse stakeholders die van betekenis kunnen zijn bij het uitrollen van haar actieplan. Concreet wordt actief samengewerkt met onder meer volgende (middenveld)organisaties:

- SAM, steunpunt Mens & Samenleving vzw
- Wikifin
- Scholen & CLB's
- Huizen van het Kind
- Organisaties Jongerenwelzijn
- Gezinsbond
- Centrum voor basiseducatie Kempen
- Organisaties begeleid wonen VAPH
- Organisaties beschut wonen GGZ
- Welzijnsschakels
- CEBUD

3 AANSTURING VAN HET SAMENWERKINGSVERBAND

3.1 Budgethouder van het samenwerkingsverband

Naam van de budgethouder	Centrum voor Algemeen Welzijnswerk de Kempen vzw
Straat & nummer	Hofkwartier 23
Postnummer & gemeente	2200 Herentals
Ondernemingsnummer	0464 222 895
Rekeningnummer	BE73 0682 2182 2960
Contactpersoon	Frans Heylen, algemeen directeur frans.heylen@cawdekempen.be 014 23 55 38

3.2 BIZ medewerkers

Als aangestelde budgethouder zet CAW de Kempen het nodige personeel in binnen het beschikbare budget om het samenwerkingsverband in al haar facetten uit te rollen. Voor BIZ Kempen wordt er 1,4 VTE nagestreefd.

Daarnaast heeft BIZ Kempen voor het project budgetcoaches middelen ter beschikking gekregen van 24 Kempische lokale besturen. Voor dit project zetten we 0,8 VTE in.

3.3 Beleidsgroep BIZ

De beleidsgroep bestaat uit:

Organisatie	Naam	Functie
CAW de Kempen	Frans Heylen	Algemeen directeur
	Jos Bortels	Directeur preventie
	An Adriaenssens	Stafmedewerker preventie
	Annemie Vanbussel	Teamverantwoordelijke BIZ Kempen
Welzijnzorg Kempen	Ines Appels	Jurisie en schuldbemiddelaar
	Tinne Antonise	Beleidsmedewerker
	Eric Nysmans	Directeur
BIZ Kempen	Hanne Laenen	Medewerker BIZ Kempen
	Tabitha Tanghe	Medewerker BIZ Kempen
	Alexander Exelmans	Projectcoördinator budgetcoaches

3.4 Stuurgroep

3.4.1 Mandaat

De regionale stuurgroep tekent de inhoudelijke en strategische lijnen van BIZ Kempen uit, volgt die op en stuurt bij waar nodig. De BIZ-medewerkers maken de agenda op, zitten de stuurgroepvergaderingen voor en bezorgen na afloop een verslag aan alle deelnemers.

Van de stuurgroepleden wordt verwacht dat zij:

- zicht hebben op en affiniteit hebben met financieel kwetsbare personen en gezinnen en hun noden, om van daaruit gemeenschappelijke noden te detecteren en prioriteiten te stellen;
- binnen de dagdagelijkse werking van budget- & schuldhulpverlening en/of in een flankerend aanbod rond de thema's schuldprieventie en financiële educatie betrokken zijn;
- die praktijkervaring concreet kunnen vertalen in acties binnen de opdrachten van BIZ en met een meerwaarde voor de regio en alle partners;
- het mandaat van de organisatie krijgen om inhoudelijke knopen door te hakken en beslissingen te nemen over het BIZ-actieplan op de vergaderingen.

Als er inhoudelijk of financieel ingrijpende beslissingen dienen genomen te worden, wordt de nodige tijd voorzien om deze intern terug te koppelen. Bovendien wordt ook structurele terugkoppeling voorzien naar de diensthoofden sociale dienst van alle 27 OCMW's via hun bestaande overleg bij Welzijnszorg Kempen

3.4.2 Samenstelling

Gezien het uitgestrekte werkingsgebied kozen we voor een systeem van afvaardiging binnen de stuurgroep. We proberen ieder lid nauw te betrekken en zorgen voor relevante stakeholders in onze stuurgroep. Vanaf eind 2020 vervoegt een medewerker van het JAC en medewerker vanuit Begeleid Zelfstandig Wonen onze stuurgroep.

Organisatie	Naam	Functie
OCMW Herenthout	An Loos	Maatschappelijk Werker (Herenthout)
OCMW Herentals	Saartje Gabriëls	Maatschappelijk werker (Herenthout)
OCMW Lille		
OCMW Olen		
OCMW Vorselaar		
OCMW Kasterlee		
OCMW Grobbendonk		
OCMW Laakdal	Annelies Blaubeen	Maatschappelijk Werker
OCMW Herstelt	Ellen De Ceuster	Maatschappelijk werker
OCMW Hulsthout		
OCMW Balen	Evi Vrancken	Juriste
OCMW Dessel		
OCMW Turnhout	Stien Roes	Coördinator Wonen
OCMW Turnhout	Ils Vanhuyck	Maatschappelijk Werker
OCMW Oud-Turnhout		
OCMW Merksplas	Noëlle Van den Bergh	Juriste schuldbemiddeling
OCMW Hoogstraten		
OCMW Rijkevorsel		
OCMW Baarle-Hertog		
OCMW Beerse		

OCMW Vosselaar		
OCMW Geel	Tamer Tuygun	Maatschappelijk werker
OCMW Retie	Mieke Moons	Juriste
OCMW Ravels		
OCMW Westerlo	Stephanie Saliën	Maatschappelijk Werker
OCMW Arendonk	Jo Van Gulck	Maatschappelijk Werker
OCMW Mol	Rita Janssen	Diensthofd sociale dienst
SPAAK (Samen Paraat tegen Armoede in de Kempen)	voorzitter SPAAK	Jaarlijks wijzigt de voorzitter van SPAAK. De voorzitter neemt deel aan de stuurgroep.
CEBUD Centrum voor Budgetadvies en onderzoek	Nele Peeters	Onderzoeker
Basiseducatie Kempen	Jan Schuermans	
Welzijnszorg Kempen	Ines Appels	Juriste en schuldbemiddelaar
Welzijnszorg Kempen	Tinne Antonise	Beleidsmedewerker
BIZ Kempen	Hanne Laenen Tabitha Tanghe Alexander Exelmans	Medewerker BIZ Kempen Medewerker BIZ Kempen Projectcoördinator budgetcoaches
CAW De kempen	Lisa Vangenechten An Mertens Annemie Van Bussel	JAC Begeleid Zelfstandig Wonen Teamverantwoordelijke BIZ Kempen

3.5 Inspraak en betrokkenheid van alle leden binnen het samenwerkingsverband

We proberen elk lid van ons samenwerkingsverband te betrekken bij onze werking. We zoeken actief verbinding met organisaties die een meerwaarde bieden in onze werking. Er wordt verwacht van de leden van de stuurgroep dat beslissingen worden doorgegeven en/of afgetoetst aan de organisatie(s) die het lid vertegenwoordigt.

3.5.1 Thematische werkgroepen

Als een bepaalde actie inhoudelijke verdieping, uitwerking en/of herwerking vereist, richt BIZ Kempen hiervoor een regionale werkgroep op met de leden die zich daartoe willen engageren. In hoofdstuk 5 gaan we dieper in op eerder opgestarte werkgroepen die in de komende jaren worden verdergezet.

3.5.2 Digitale nieuwsbrief & website

Teneinde alle leden van het samenwerkingsverband alsook relevante externe partners op de hoogte te houden over het reilen en zeilen binnen BIZ Kempen, wordt minstens 4 keer per jaar een nieuwsbrief verstuurd. Daarbij wordt steeds verwezen naar de website www.biz-kempen.be.

4 VISIE EN MISSIE VAN HET SAMENWERKINGSVERBAND

Alle 11 BIZ-samenwerkingsverbanden onderschrijven onderstaande visie en missie die gezamenlijk is uitgewerkt op de BIZ-denkdag van 12/04/2016 en geactualiseerd werd op het BIZ-overleg met alle regio's op 6/02/2020:

BIZ zet in op preventie van (hervul in) budget- & en schuldproblemen via een spectrum van acties die kaderen binnen de dimensies van wenselijke preventie*. Schuldenlast voorkomen en personen in staat stellen om zelf verantwoordelijkheid te (leren) dragen voor hun budgetmanagement vraagt een samen op weg gaan. We spreken daarom bewust over financiële samenredzaamheid i.p.v. zelfredzaamheid waarbij de ervaringen en expertise van de persoon in kwestie én van zijn persoonlijk en professioneel netwerk het uitgangspunt vormen.

Door actief mee te bouwen aan een kwalitatieve en krachtgerichte hulpverlening, wil BIZ in tweede instantie een concrete meerwaarde bieden voor zowel cliënten die reeds vervat zitten in een hulpverleningstraject als voor de organisaties en medewerkers die instaan voor budget- en schuldhulpverlening. We nemen de krachtlijnen van Sterk Sociaal Werk* hiervoor als basis.

Om de acties zo optimaal mogelijk te realiseren, bundelt BIZ de krachten met relevante externe partners die zich situeren op diverse niveaus en sectoren. Het streven naar duurzame, structurele oplossingen op lange termijn staat steeds voorop. BIZ zet daarbij ook maximaal in op het stimuleren van een preventieve reflex bij zowel de beoogde doelgroepen als bij beleidsverantwoordelijken*

* Wenselijke preventie (N. Vettenburg, 2007):

Alle initiatieven die doelbewust en systematisch anticiperen op risicofactoren. Wenselijke preventie omvat 5 dimensies:

- Dimensie 1: radicaliteit - verwijst naar tijdslijn in probleemwording
wenselijk: proberen steeds vroeger problemen te voorkomen
- Dimensie 2: offensiviteit versus defensiviteit
wenselijk: zo offensief mogelijk d.w.z. gericht op het verhogen i.p.v. het beperken van de handelingsmogelijkheden
- Dimensie 3: integraliteit o.v.v. persoonsgericht en structuurgericht
wenselijk: zoeken naar een evenwicht op dit vlak
- Dimensie 4: participatie van de doelgroep
wenselijk: de doelgroep mee laten beslissen en in alle fasen van het project proberen te betrekken
- Dimensie 5: democratisch karakter van acties & doelgroepkeuze
wenselijk: geen deelgroepen uitsluiten binnen de gekozen doelgroep(en)

* De krachtlijnen van Sterk Sociaal Werk (Sociaal Werk Conferentie, 2018):

Nabijheid:

- Als sociaal werker ben je aanwezig in de leefwereld van mensen in een kwetsbare situatie. Je bepaalt de 'agenda' altijd samen met hen. Je zoekt voortdurend verbinding.
- Het realiseren van grondrechten vraagt dan ook nabijheid. Sociaal werkers hebben tijd en ruimte nodig om relaties op te bouwen. Ze moeten zo laagdrempelig en onvoorwaardelijk mogelijk kunnen werken aan ontmoeting.

Politisierend werken:

- Sociaal werkers zorgen er mee voor dat mensen gebruik kunnen maken van hun sociale rechten en voordelen. Maar ze wijzen ook op structurele mechanismen die tot sociale onrechtvaardigheid leiden. Ze zoeken naar collectieve oplossingen om die mechanismen te bestrijden.
- Sociaal werkers zijn publieke en democratische professionals die hun stem laten horen, maatschappelijke belemmeringen benoemen, dominante denkpatronen in vraag durven stellen en een eigen positie innemen vanuit de normatieve waarden van het beroep.

Procesmatig werken:

- Als sociaal werker stem je je handelen voortdurend af op verwachte en onverwachte

gebeurtenissen in het proces dat je met mensen loopt.

- Daarnaast benut je ook de ervaringskennis van betrokkenen. Inspraak en participatie staan altijd centraal. De uitkomst ligt dus niet vooraf vast.

Generalistisch werken:

- Als sociaal werker plaats je een persoon in zijn bredere context en heb je oog voor alle levensdomeinen. Dat maakt dat je perfect als brugfiguur of kruispuntwerker ingezet kan worden. Door de generalistische aanpak heb je een goed zicht op de sociale kaart, en heb je een uitgebreid netwerk.

Verbindend werken:

- Als sociaal werker ben je op drie manieren verbindend:
 - (1) Individueel: je versterkt mensen om opnieuw greep te krijgen op hun eigen leven en betekenisvol te kunnen deelnemen aan de samenleving.
 - (2) Collectief: je werkt aan verbinding in buurten en op het lokale niveau om het samenleven te versterken.
 - (3) En ten slotte: je verbindt mensen met maatschappelijke basisinstuties (onderwijs, gezondheidszorg, de arbeidsmarkt) door ervoor te zorgen dat ook groepen in kwetsbare situaties er toegang toe krijgen.

* **Beleidsverantwoordelijken:**

BIZ Vlaanderen en Brussel onderneemt inhoudelijke acties ten aanzien van beleidsmakers, met als doel relevante instanties, administraties en overheden positief te beïnvloeden en bestaande negatieve (beleids)structuren te doorbreken (met als doel o.a. het loskomen van het denken via het "individueel schuldmodel"). Hiermee wordt duidelijk de kaart getrokken van het investeren in duurzame oplossingen en veranderingen om sociale uitsluiting zo veel als mogelijk structureel tegen te gaan.

5 STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN BIZ KEMPEN

BIZ Kempen is een samenwerkingsverband tussen de 27 OCMW's, CAW de Kempen en de vier Verenigingen waar armen het woord nemen in de Kempen. Het samenwerkingsverband kadert haar acties binnen de 2 strategische doelstellingen die de Vlaamse Overheid heeft uitgeschreven (cfr. Besluit Vlaamse Regering 31/01/14), zijnde:

- het nemen van preventie- en nazorginitiatieven om (hervol in) schuldenlast te voorkomen.
- het nemen van initiatieven ter ondersteuning van een toegankelijke, cliëntgerichte en integrale schuld- en budgethulpverlening teneinde gezinnen en personen in staat te stellen om zelf verantwoordelijkheid te (leren) dragen voor hun duurzaam budgetmanagement.

Iedere BIZ-regio kan een eigen invulling geven aan de operationele doelstellingen (OD) die kaderen binnen de opgelegde strategische doelstellingen.

6 ENGAGEMENTEN DIE BIZ KEMPEN DE KOMENDE VIJF JAAR WIL VERDERZETTEN

6.1 Project budgetcoaches

BIZ Kempen blijft aandachtig voor de nazorg van hulpverleningstrajecten om herval in schuldenlast te voorkomen. Van 2016 tot 2018 zien wij in de Kempen een verschuiving van het aantal dossiers van budgetbegeleiding naar budgetbeheer. Over deze periode van twee jaar is het aantal budgetbegeleidingsdossiers met 22,54% gedaald, terwijl het aantal dossiers budgetbeheer met maar liefst 37,86 % is toegenomen¹. Deze verschuiving is te wijten aan een te hoge dossierlast waarbij budgetbeheer als de minst tijdrovende hulpverlening wordt aanzien bij hulpverleners. Diezelfde trend zet zich voort in dossiers waarbij er een combinatie is van budgetbeheer en budgetbegeleiding. Op 2 jaar tijd zijn dossiers budgetbeheer in combinatie met budgetbegeleiding met 54,26% gedaald. In absolute aantallen van 188 dossiers in 2016 naar 86 dossiers in 2018 (2019, SAM vzw). Dit wil zeggen dat er steeds minder ingezet kan worden op het aanleren van budgetvaardigheden, het versterken van het zelfvertrouwen en de verzelfstandiging van de cliënt.

Daarom blijft BIZ Kempen inzetten om het project budgetcoaches² te **implementeren in iedere Kempische gemeente**. Budgetcoaches zijn opgeleide vrijwilligers die langdurige trajecten aangaan met cliënten die bij het OCMW of CAW gestart zijn met budgethulpverlening. Ze werken zeer praktisch en richten zich voornamelijk op het aanleren van praktische budgetvaardigheden. Het einddoel is cliënten zo zelfstandig mogelijk maken op vlak van budgetteren. De hulpverlener kan in overleg met de cliënt een begeleiding door een budgetcoach voorstellen. Maar liefst **24/27 OCMW's tekenenden in 2020 in voor het project** voor een proefperiode van twee jaar en investeerden een bedrag a rato van het inwonersaantal van hun gemeente. Ook CAW De Kempen tekende in en draagt de vrijwilligerskosten. BIZ Kempen heeft met deze verkregen middelen een nieuwe projectcoördinator budgetcoaches, kunnen aanwerven. Hij is verantwoordelijk voor het ganse project: aanwerven/opleiden/coachen van de vrijwilligers en is de contactpersoon voor OCMW's en het CAW om een budgetcoach aan te vragen.

Door het inzetten van budgetcoaches stromen mensen sneller uit de budgethulpverlening, krijgen ze meer zelfvertrouwen en voelen ze zich zelfstandiger. Dit heeft ook een positief effect op andere levensdomeinen. Daarnaast zorgt het inzetten van budgetcoaches voor een katalysator effect, budgetvaardigheden worden op deze manier doorgegeven in de sociale omgeving en aan volgende generaties. Hierdoor zet BIZ Kempen extra in om cliënten en burgers zo competent mogelijk te maken in het beheren van hun budget.

6.2 Werkgroep visie- en methodiekontwikkeling in de budget- en schuldhulpverlening

De oprichting van de werkgroep Visie en methodieken in budget- en schuldhulpverlening kwam er naar aanleiding van de inspecties van de Vlaamse overheid vanuit het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin bij verschillende erkende instellingen voor schuldbemiddeling eind 2018 en naar aanleiding van onderzoek van CEBUD.

Zo hebben de inspecties aangetoond dat er nood is aan verdere uitwisseling en samenwerking om de werkingen van erkende instellingen voor schuldbemiddeling te optimaliseren. Onderzoek van CEBUD heeft bovendien aangetoond dat er enorme

1 SAM vzw, Dataset cijfers budgethulpverlening 2016-2018 in de Kempen, opgevraagd bij SAM vzw in 2020.

2 Project budgetcoaches, BIZ Kempen. (<http://www.biz-kempen.be/budgetcoach/>)

verschillen zijn tussen OCMW's in het omgaan met o.a. het toekennen van leefgeld en dat er zelfs binnen eenzelfde OCMW verschillen zijn. I.k.v. kwaliteitszorg is het echter belangrijk dat de cliënt een gelijkwaardige behandeling krijgt.

Vanuit deze vaststellingen stelde de stuurgroep van BIZ de vraag naar een inspiratiebundel / methodiekenbundel die OCMW's in onze regio kan ondersteunen in het toepassen van kwalitatieve schuldhulpverlening. Sommige OCMW's in onze regio hebben hier al proces rond afgelegd, anderen zijn nog zoekende.

De bedoeling van deze werkgroep is: bekijken/inventariseren wat er al (op lokaal of Vlaams niveau) ontwikkeld is en van daaruit verder te werken. Aan de ontwikkeling van methodieken gaat ook altijd een visievorming vooraf. Hieraan wordt dan ook ruim aandacht besteed.

We hebben niet de intentie om een verplichte handelingswijze te ontwikkelen. Elk OCMW behoudt zijn autonomie en kan het materiaal dat de werkgroep zal ontwikkelen gebruiken ter inspiratie in zijn eigen werking.

In de **werkgroep visie en methodieken in budget- en schuldhulpverlening** zetelt een vertegenwoordiging van 12 OCMW's, CEBUD en CAW De Kempen. BIZ Kempen is voorzitter en trekker van de werkgroep.

In 2019 zijn er vier prioriteiten gekozen die opgedeeld zijn in ad-hocwerkgroepen. In deze ad-hocwerkgroepen gaan we op zoek naar hulpmiddelen en informatie die hulpverleners kunnen inzetten in hun budgethulpverleningstrajecten. Voor elke ad-hocwerkgroep hebben we een aparte driver opgesteld die het doel weergeeft. De vier ad-hocwerkgroepen met hun driver zijn:

- **Opstart dossier:** Elke dienst die budgethulpverlening aanbiedt, heeft een eigen aanpak om een budgethulpverleningstraject op te starten. Om maatschappelijk assistenten hierin te ondersteunen, willen we handvatten aanreiken zodat ze een goed zicht krijgen op de leefsituatie van de cliënt, de verwachtingen, de werkpunten en de uitdagingen. Hierdoor kunnen maatschappelijk assistenten en cliënt samen hun hulpverleningstraject vormgeven en de gepaste methodieken kiezen op maat van de cliënt en de organisatie in functie van de vooropgestelde doelstellingen. Hiervoor willen we o.a. stappenplannen, checklists en sjablonen ontwikkelen.
- **Cliënt informeren:** Bepalen hoe en welke informatie we geven aan cliënten met een vraag tot budgethulpverlening, niet alleen bij de opstart maar ook doorheen het traject. De informatie moet laagdrempelig en toegankelijk zijn, en zoveel mogelijk op gelijkvormige manier gegeven worden doorheen alle Kempense instellingen voor schuldbemiddeling. Hiermee willen we niet alleen voldoen aan een wettelijke verplichting maar ook de financiële redzaamheid verhogen.
- **Financiële Redzaamheid verhogen:** Methodieken ontwikkelen om te blijven werken aan financiële redzaamheid op alle levensdomeinen, met als doel een grotere doorstroom binnen de budgethulpverlening te bereiken, alsook cliënten te stimuleren en te motiveren tot zelfstandigheid, ook indien een volledige zelfstandigheid nooit mogelijk zal zijn.
- **Evaluatie van het hulpverleningstraject:** Om kwaliteitsvolle en efficiënte budgethulpverlening aan te bieden voor zowel cliënt als organisatie, willen wij evaluatiemethodieken aanreiken om het budgethulpverleningstraject te bespreken, te evalueren en eventueel bij te sturen. Dit zowel op rationeel vlak (bv zijn de gemaakte afspraken nagekomen) als emotioneel vlak (hoe voelt de cliënt zich bij het traject) met oog voor het individuele proces dat de cliënt maakt waarbij er op maat gewerkt kan worden.

Ook in de komende jaren willen we blijvend investeren in de ontwikkeling van visie en methodieken in budget- en schuldhulpverlening en zullen we ervoor ijveren om de resultaten van de werkgroep te implementeren in de dagdagelijkse werking van de OCMW's van de Kempen en CAW De Kempen.

6.3 Werkgroep Collectieve Schuldenregeling (CSR)

Uit de digitale vragenlijst blijkt dat het thema ‘collectieve schuldenregeling’ prioriteit heeft.

In de werkgroep CSR, waarbij BIZ Kempen trekker en voorzitter blijft, zetelen zowel praktijkwerkers, juristen en een schuldbemiddelaar. We vangen verschillende signalen uit het werkveld op en zetten preventieve acties op. Bijvoorbeeld zien we dat het aantal dossiers CSR blijft stijgen. Uit de recente cijfers van 2018 in de Kempen, blijkt dat in een geval van CSR maar liefst in 97% een externe schuldbemiddelaar wordt aangesteld³. BIZ Kempen wil daarom extra inzetten op de verbinding tussen advocaat-schuldbemiddelaars en hulpverleners en beoogt daarmee een betere samenwerking en afstemming tussen beide partijen. Om dit vorm te geven organiseerden we in 2020 voor het eerst casusbesprekingen met advocaat-schuldbemiddelaars en hulpverleners. Naast het versterken van de dialoog, is dit tevens ook een gelegenheid om het samenwerkingsprotocol⁴ CSR kracht bij te zetten. Ten vroegste in 2021 bekijkt BIZ Kempen met de werkgroep CSR of we ook dialogotafels kunnen organiseren om bepaalde thema’s binnen de budget- en schuldhulpverlening bespreekbaar te maken: leefgeld, invorderingsstrategieën van gerechtsdeurwaarders, welk effect heeft (geld) schaarste op een persoon,... Terwijl het bij casusbesprekingen gaat over vragen omtrent een bepaalde situatie uit te klaren, willen we met dialogotafels bepaalde thema’s binnen de collectieve schuldenregeling verder uitdiepen met verschillende actoren.

6.4 Vlaamse thematische BIZ-werkgroepen

Waar nodig en wenselijk wordt er een Vlaamse thematische werkgroep opgericht over een specifiek thema. Elke werkgroep heeft haar specifieke doelstelling en wordt getrokken door twee BIZ-regio’s. Meer uitleg over de Vlaamse samenwerking tussen de BIZ-regio’s is terug te vinden in hoofdstuk 9.

6.4.1 Vlaamse werkgroep sensibilisering

BIZ Kempen is trekker van de Vlaamse werkgroep ‘Sensibilisering’. Hierbij wordt een grootschalige preventieve actie opgericht waarbij we momenteel in overleg zijn met de supermarktketen ‘Colruyt Group’. Daarnaast worden in deze werkgroep de acties die BIZ kan ondernemen omtrent ‘dag tegen armoede’, ‘geldweek’, ‘dag zonder krediet’, ... uitgewerkt en verspreid naar alle BIZ-regio’s.

6.4.2 Vlaamse werkgroep communicatie

BIZ Kempen neemt deel aan de werkgroep communicatie. Deze werkgroep zal samengevoegd worden met de werkgroep sensibilisering. Deze werkgroep staat o.a. in voor het maken van nieuwsberichten, persberichten, ... dus kortom de communicatie van onze acties. Omdat dit sterk aanleunt bij de acties vanuit de werkgroep sensibilisering, hebben we besloten om de werkgroepen samen te voegen.

6.4.3 Vlaamse werkgroep intermediairs

BIZ Kempen neemt deel aan de werkgroep intermediairs. In deze werkgroep wordt het vormingsaanbod aan intermediairs uitgewisseld en op elkaar afgestemd. Er wordt bekeken hoe we intermediairs kunnen bereiken.

3 SAM vzw, Dataset cijfers budgethulpverlening 2016-2018 in de Kempen, opgevraagd bij SAM vzw in 2020.

4 Samenwerkingsprotocol BIZ Kempen. (<http://www.biz-kempen.be/structuurgericht-werken/samenwerkingsprotocol-collectieve-schuldenregeling-kempen>)

7 VERANTWOORDING GEKOZEN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN MET BIJHORENDE PRIORITEITEN VAN BIZ KEMPEN

Vooraleer we ingaan op de invulling van de operationele doelstellingen, is het belangrijk om even te schetsen waarop deze doelstellingen zijn gebaseerd. Vanuit de brainstorm, overlegmomenten, cijfermateriaal en signalen vanuit het werkveld heeft BIZ Kempen haar operationele doelstellingen afgestemd. Echter, zoals al eerder aangegeven zijn er een aantal recente evoluties (wetsvoorstel schuldhulpverlening, Corona pandemie,...), waarvan we zeker zijn dat deze impact zullen hebben op de schuldhulpverlening en de schuldenproblematiek. Wélke impact kan nu nog niet ten volle ingeschat worden, maar het is belangrijk om deze evoluties en de bijhorende bezorgdheden mee te nemen in het omzetten van dit meerjarenplan in jaarplannen.

Allereerst waren er begin 2020 de opgelegde besparingen vanuit kabinet Welzijn. Voor SAM vzw, een belangrijke partner en ondersteuner voor BIZ, werden de besparingen o.a. doorgevoerd op het thema schuldpreventie. BIZ heeft zelf ook 6% besparing moeten doorvoeren. Deze worden door elke regio ad hoc opgevangen door 'kleinere' ingrepen zoals niet volledig vervangen van mensen die uitvallen, catering en andere organisatorische kosten schrappen, een financiële bijdrage vragen voor vormingen, enzovoort. Het soort ingrepen waardoor we ons jaarplan kunnen uitvoeren zoals gepland, maar die op lange termijn geen soelaas zullen brengen. We zullen inhoudelijk keuzes moeten maken: welke actie heeft voorrang binnen het beperktere budget? Welke aanpassingen zullen we doen in ons financieel beleid? Deze discussie zal de komende periode ten gronde gevoerd worden. BIZ Kempen heeft ervoor gekozen om in het meerjarenplan deze keuzes nog niet te maken en nu enkel grote lijnen uit te tekenen. Wel hebben we met de stuurgroep en beleidsgroep, via een digitale vragenlijst, reeds prioriteiten aangeduid. Deze worden tijdens de opmaak van de jaarplannen vertaald in concrete acties. Hierbij moeten we prioriteiten kiezen want we merken dat er een ruimer budget nodig is (lees: meer werkuren) om te kunnen inspelen op de noden uit het werkveld. De concrete invulling van wat we willen doen, houden we voor onze jaarplannen.

De besparingen bij BIZ zelf, CAW's en SAM vzw hebben een rechtstreeks impact op de BIZ-werking. SAM vzw kan de Vlaamse BIZ-werkgroepen niet meer ondersteunen, kunnen zich niet meer inzetten op preventie van schulden en het is momenteel nog onduidelijk of ze nog (voldoende) vormingen kunnen aanbieden. OCMW's hebben nu reeds een zeer grote dossierlast en wanneer CAW's de dienst 'schuldbemiddeling', door de besparingen, (verder) moeten afbouwen, zal de dossierlast bij OCMW's enkel maar toenemen. Zo verplichten we CAW- en OCMW-medewerkers om ook naar andere spelers op de markt te kijken om hun dossierlast behapbaar te houden en hun cliënten niet in de kou te laten staan. En hoewel wij vanuit BIZ zeer grote voorstander zijn van constructieve samenwerking en dialoog met die andere spelers (voornamelijk advocaten en deurwaarders), kan de schuldbemiddeling (en schuldhulpverlening) die zij trachten aan te bieden niet op dezelfde lijn geplaatst worden als de schuldhulpverlening met al zijn facetten van een OCMW of een CAW als erkende instelling voor schuldbemiddeling. Een uitgebreidere analyse hiervan leidt ons in dit beleidsplan te ver, maar we willen hier benadrukken dat onze opdracht "kwaliteitsverbetering van de schuldhulpverlening" niet los gezien kan worden van de besparingen die worden doorgevoerd. Ook bij onze partners zullen als gevolg van deze besparingen inhoudelijke keuzes moeten gemaakt worden waar wij vanuit onze opdracht kwaliteitsverbetering moeten op inspelen, ons kader waarbinnen we werken wordt grondig hertekend.

Ten tweede kunnen we niet om de corona-crisis heen. Door verschillende organisaties werd aan de alarmbel getrokken omdat er door deze plotse crisis heel wat extra mensen in de financiële problemen komen. Er werden veel meer aanvragen tot financiële steun gedaan en erkende instellingen voor schuldbemiddeling maken zich op voor veel extra aanvragen tot schuldbemiddeling

(al kunnen we nu nog niet inschatten hoeveel meer). Al onze partners (zowel de leden als externe partners) maken zich veel zorgen over de verdere evolutie hiervan en hoe we dit alles kunnen opvangen.

Op dit moment kan BIZ nog niet veel meer doen dan de vinger aan de pols houden en uitwisseling te organiseren, maar ook wij maken ons zorgen. In de eerste plaats over het welzijn van al die mensen met financiële moeilijkheden, maar ook over hoe het schuldhulpverleningslandschap hierdoor zal hertekend worden. Want meer mensen met financiële moeilijkheden, betekent grotere dossierlast bij onze partners en dat houdt op zich - zoals ook hierboven aangegeven - in dat er inhoudelijke keuzes zullen gemaakt worden.

In de tweede plaats merken we op dat andere actoren binnen de schuldenproblematiek zich eveneens zorgen maken en de corona-crisis aangrijpen om veranderingen in de schuldenindustrie te brengen. Dat deze beoogde veranderingen niet steeds in lijn liggen met hoe wij het zien, is niet vreemd. Elke actor heeft immers zijn eigen invalshoek en bagage. Maar het dwingt ons wel om de komende tijd in een spreidstand te staan: als samenwerkingsverband neutraal zijn om tot goede samenwerking over de sectoren heen te komen en onze doelstellingen na te streven, maar evengoed vanuit onze opdracht om de kwaliteit van de schuldhulpverlening na te streven ons uitspreken wanneer we vrezen dat deze kwaliteit in het gedrang komt.

Het was dan ook niet evident om tegen deze achtergrond van bezorgdheden en onzekerheden een lange termijn planning te maken. We kozen er toch voor om de bezorgdheden aan de kant te schuiven en de opmaak van het beleidsplan verder te zetten op basis van de omgevingsanalyse zoals die al voorlag. De focus ligt dan ook op het constructief verder zetten van de werking (verankeren van uitgewerkte methodieken en initiatieven, en op basis van signalen inzetten op nieuwe doelgroepen en/of methodieken), met die voorwaarde dat we veel ruimte laten om in te spelen op de beschreven bezorgdheden.

Strategische doelstelling 1: preventie en nazorg om (herval) in schuldenlast te voorkomen

- OD1: We zorgen ervoor dat jongeren en jongvolwassenen voorbereid zijn om hun budget te beheren zodat zij geen schulden opbouwen.
- OD 2: We zorgen ervoor dat hulpverleners en burgers hulpmiddelen die ondersteuning bieden bij het competent beheren van een (gezin)budget gemakkelijk kunnen terugvinden.
- OD 3: We zorgen ervoor dat kwetsbare groepen hun budgetteringscompetenties kunnen bijschaven.
- OD 4: We inventariseren en analyseren signalen uit het werkveld en zetten preventieve acties op.

Strategische doelstelling 2: ondersteunen van een toegankelijke, cliëntgerichte en integrale schuld- en budgethulpverlening

- OD 1: We zetten in op het project budgetcoaches en verkennen de mogelijkheid om budgetcoaches breder te kunnen inzetten in de Kempen.
- OD 2: We informeren, ondersteunen en bevorderen educatie over relevante thema's in de budget- en schuldhulpverlening aan professionals.
- OD 3: We zorgen ervoor dat de Kempische inwoner het aanbod aan budget- en schuldhulpverlening kent.
- OD 4: We zorgen ervoor dat het veranderen van inzichten, patronen en gedrag inzake geldbesteding integraal deel uitmaakt van een budget- of schuldhulpverleningstraject.

Hieronder zoomen we in op iedere operationele doelstelling met bijhorende prioriteiten. We willen nogmaals benadrukken dat we de concrete timing zullen houden bij het uitwerken van de jaarplannen.

7.1 SD1, OD1; We zorgen ervoor dat jongeren en jongvolwassenen voorbereid zijn om hun budget te beheren zodat zij geen schulden opbouwen.

Kiezen voor jongeren en jongvolwassenen is kiezen voor primaire preventie. Toewerken naar financiële redzaamheid is iets waar bij voorkeur al op jonge leeftijd mee van start gegaan wordt, zowel thuis als op school. Uit onderzoek⁵ blijkt namelijk dat wie van jongs af aan geleerd heeft om met geld om te gaan, minder kans loopt om later in financiële problemen terecht te komen. We willen nauwer samenwerken met scholen om jongeren en ouders te bereiken. Daarnaast willen we opvoeders (ouders, hulpverleners bijzondere jeugdzorg, ...) ondersteunen bij de financiële opvoeding.

Onderzoek van CEBUD⁶ toont aan dat 1 op de 8 leerlingen uit de 3e graad secundair onderwijs financieel risicogedrag vertoont: lenen & spelen om geld, compulsief kopen, geld uitgeven dat er niet is, spaargeld aanspreken, ... Uit de voorbije acties naar deze doelgroep, blijkt ook dat jongeren vaak een vertekend beeld hebben van hoe een leven op eigen benen er financieel uitziet. Vanuit het samenwerkingsverband willen we ons dan ook verder focussen jongeren en jongvolwassenen.

Jongvolwassenen staan voor belangrijke levenskeuzes in de overgang van afhankelijkheid naar onafhankelijkheid, onder meer op financieel vlak. Net omwille van deze omwentelingen is de jongvolwassenheid een heel kwetsbare periode. Jongeren en jongvolwassenen zijn bovendien sterk vertegenwoordigd binnen het cliënteel in de budget- & schuldhulpverlening⁷. Vanuit de basisregistratie van 2018 tot 2016 zien we een sterke stijging van het aandeel van jongeren- en jongvolwassenen in de budget- en schuldhulpverlening. Van respectievelijk 15,26% naar 34,89%.

Als laatste wil BIZ Kempen oog houden voor signalen omtrent 'budget en jongeren'. We willen hierbij inspelen op de lokale behoeften en wensen van onze regio. Er wordt steeds rekening gehouden met haalbaarheid en het advies van de stuurgroep.

Prioriteiten waar we de komende vijf jaar op inzetten, van hoog naar laag gerangschikt.

- Een nauwere samenwerking met Kempische scholen om leerkrachten te ondersteunen om de eindtermen omtrent financiële geletterdheid te behalen.
- Een nauwere samenwerking met relevante partners die zowel jongeren als hun ouders bereiken (scholen, mutualiteiten, JAC, BZW, Bijzondere jeugdzorg, straathoekwerk, jeugdzorg, opvoedingswinkel, andere BIZ-regio's, Huizen van het kind, ...).
- Een vernieuwde website van BIZ Kempen waar hulpverleners goede hulpmiddelen en methodieken kunnen vinden om in te zetten in hun trajecten met jongeren. Jongeren kunnen daarnaast zelf de juiste informatie vinden op onze website.
- Een nieuwe aparte website voor ouders en andere opvoeders over financiële educatie op basis van de folder 'budget in handen van je kind'.
- Een ondersteunend platform bieden aan intermediairs uit o.a. Jongerenwelzijn, woondiensten & scholen opdat zij preventief kunnen werken rond het thema financiële redzaamheid.
- We verkennen in een Vlaamse BIZ-werkgroep de mogelijkheid tot het uitbouwen van online budget- en schuldhulpverlening ten gevolge van de corona-crisis. Online hulpverlening kan zeer laagdrempelig zijn voor jongeren.
- We doen actief mee aan de Week van het Geld, georganiseerd door Wikifin.
- De budgetbeurs, georganiseerd door Stadsregio Turnhout, is een succesvolle formule om jongeren wegwijs te maken in de financiële verantwoordelijkheid die zij zullen moeten opnemen in hun weg naar volwassenheid. De budgetbeurs bereikt 1500 leerlingen. BIZ Kempen verkent de mogelijkheid om de budgetbeurs te ondersteunen en bekend te maken in de regio.

5 NIBUD (2014). Gids voor financieel opvoeden. Van zakgeld tot zelf geld verdienen.

6 CEBUD (2015). Financieel risicogedrag bij jongeren.

7 SAM vzw (2018). Basisregistratie 2018. p46 tabel 31 en 32

7.2 SD1, OD2: We zorgen ervoor dat hulpverleners en burgers hulpmiddelen die ondersteuning bieden bij het competent beheren van een (gezin)budget gemakkelijk kunnen terugvinden.

Het verzamelen van goede hulpmiddelen en methodieken is een belangrijk aspect van een kwaliteitsvolle budget- en schuldhulpverlening. BIZ Kempen wil zich daarom in het werkveld vestigen als expertisecentrum / databank met goede hulpmiddelen en methodieken waarnaar hulpverleners gemakkelijk de weg vinden. BIZ Kempen wil o.a. met een toegankelijke website de juiste informatie, hulpmiddelen en goede praktijken aanreiken die professionals kunnen inzetten in hun begeleidingen. Aanvullend is er een duidelijke vraag naar het aanbieden van vormingen, opleidingen en workshops aan professionals over relevante thema's binnen de budget- en schuldhulpverlening. Een belangrijke voorwaarde hierbij is dat BIZ gekend is bij professionelen, hier zullen we dus ook op inzetten.

BIZ Kempen zal lopende samenwerkingen verder zetten en verkent nieuwe samenwerkingen met relevante partners. Zo wisselen we goede informatie en praktische hulpmiddelen uit met andere BIZ-regio's, zetten we in op onze lokale werkgroepen en stuurgroep om informatie en hulpmiddelen te verspreiden en eventueel bij te sturen... We focussen hierbij vooral op het aanbod voor professionals. Doorheen de jaren is BIZ Kempen verankerd bij professionals en hebben wij onze werking hierop afgestemd. De website van BIZ Kempen is echter ook toegankelijk voor de burger waar hij/zij informatie en hulpmiddelen vindt om zelf aan de slag te gaan met het op orde houden van hun administratie / gezinsbudget.

Door de corona maatregelen werden hulpverleners gedwongen om anders te gaan werken. Zij maakten een grote sprong naar een digitale en online hulpverlening. De vraag naar goede methodieken en hulpmiddelen hierin wordt alsmaar groter. Ook bij andere BIZ-regio's is er een grote nood aan mogelijkheden om budgethulpverlening online te organiseren. Er is een werkgroep opgericht om te onderzoeken hoe we dit kunnen organiseren. BIZ Kempen zal deelnemen aan deze werkgroep.

Als laatste wil BIZ Kempen oog houden voor signalen. We willen hierbij inspelen op de lokale behoeften en wensen van onze regio. Er wordt steeds rekening gehouden met haalbaarheid en advies van de stuurgroep.

Prioriteiten waar we de komende vijf jaar op inzetten, van hoog naar laag gerangschikt.

- We verspreiden goede methodieken en hulpmiddelen en maken deze bekend in de regio. Dit doen we via nieuwsbrieven, overlegmomenten en via onze website.
- We zetten in op de vernieuwde website van BIZ Kempen waar hulpverleners en burgers informatie, hulpmiddelen en methodieken kunnen vinden om in te zetten in hun trajecten.
- We toetsen bestaande en eigen ontwikkelde hulpmiddelen en methodieken aan de 7 b's van toegankelijkheid⁸ (bereikbaarheid, beschikbaarheid, begrijpbaarheid, bruikbaarheid, betaalbaarheid, bekendheid en betrouwbaarheid) alvorens ze te verspreiden in onze regio.
- We zetten in op het organiseren van vormingen / opleidingen / info-momenten / workshops over relevante thema's binnen de budget- en schuldhulpverlening gericht naar de professionals.
- We zetten in op de bekendheid van BIZ bij professionals in onze regio.
- We zetten verder in op de werkgroep visie en methodieken in budget- en schuldhulpverlening en implementeren de resultaten ervan in onze regio.
- We zetten lopende samenwerkingen verder (samenwerkingsverband, BIZ-regio's, stuurgroep, beleidsgroep, werkgroepen) en verkennen nieuwe samenwerkingen met relevante partners.

8 Vvsg (2020). De 7b's (<https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/de-7-bs-van-de-toegankelijkheid>)

- We verkennen in een Vlaamse BIZ- werkgroep de mogelijkheid tot het uitbouwen van online budget- en schuldhulpverlening ten gevolge van de corona-crisis.
- In samenwerking met de werkgroep Sensibilisering zetten we op regionaal en Vlaams niveau sensibiliseringsacties op.

7.3 SD 1, OD3: We zorgen ervoor dat kwetsbare groepen hun budgetterings-competenties kunnen bijschaven

Professionals merken een verandering in het cliëntprofiel alsook een toename van de complexiteit van de dossiers. We ondernemen actie om ervoor te zorgen dat we deze doelgroepen bereiken.

Uit de bevraging bij het netwerk komen jongeren en jongvolwassenen steevast als kwetsbare groep naar voren. Ook mensen met een psychische aandoening (verslaving, trauma, ...) zijn kwetsbaar en kunnen vatbaarder zijn om (toekomstige) schulden op te bouwen. De top drie wordt afgesloten met gezinnen met een uiterst complexe gezinssituatie die moeilijkheden op verschillende levensdomeinen ervaren.

Om kwetsbare groepen te bereiken zetten we in op hulpmiddelen en methodieken die getoetst zijn aan de 7 B's van toegankelijkheid en gaan hiervoor samenwerkingen aan met (inter)sectorale partners zoals het Netwerk tegen Armoede en SPAAK (Samen PAraat tegen Armoede in de Kempen).

Prioriteiten waar we de komende vijf jaar op inzetten, van hoog naar laag gerangschikt.

- We werken samen met relevante partners zoals mutualiteiten, CGG, familiale bemiddeling, huisdokters, notarissen, scheidingsbemiddelaars, banken, thuiszorg, poetsdienst, SPAAK, CEBUD... om kwetsbare groepen te bereiken.
- We zorgen voor toegankelijk informatie voor kwetsbare doelgroepen via website, folders, flyers in publieke ruimten.
- We toetsen bestaande en eigen ontwikkelde hulpmiddelen en methodieken aan de 7 B's van toegankelijkheid voor aleeer ze te verspreiden in onze regio.
- We zetten in op de uitrol en implementatie van budgetcoaches in de ganse regio.
- We organiseren infomomenten / vormingen / workshops voor kwetsbare groepen.
- We verspreiden budget(praat)cafés als goede methodiek.
- In samenwerking met de werkgroep Sensibilisering zetten we op regionaal en Vlaams niveau sensibiliseringsacties op.

7.4 SD 1, OD4: We inventariseren en analyseren signalen uit het werkveld en zetten preventieve acties op

BIZ Kempen is steeds alert voor signalen uit het werkveld. We willen hierbij inspelen op de lokale behoeften en wensen van onze regio. Dit wordt steeds afgetoetst naar wenselijkheid (i.s.m. stuurgroep) en haalbaarheid.

We zoeken partners die vertrouwd zijn met het thema dat het signaal bevat. We blijven signalen bundelen, onderzoeken en aankaarten op beleidsniveau. Daarnaast blijft BIZ Kempen waakzaam voor eerdere signalen: privatisering van de schuldhulpverlening, marktpraktijken, te hoge vaste kosten, te laag basisinkomen, onbetaalde ziekenhuisfacturen, digitale kloof...

Prioriteiten waar we de komende vijf jaar op inzetten, van hoog naar laag gerangschikt.

- We onderzoeken de mogelijkheden om te werken naar meer uniformiteit binnen de Kempische Erkende diensten voor schuldbemiddeling, o.a. via de werkgroep visie en methodieken in budget- en schuldhulpverlening en in samenwerking met Welzijnszorg Kempen.
- We bevragen ons netwerk actief en op vaste momenten i.f.v. signaalverkenning.

- We werken nauw samen met relevante partners betreffende het signaal.
- In samenwerking met de werkgroep Sensibilisering zetten we op regionaal en Vlaams niveau sensibiliseringsacties op.

7.5 SD 2, OD 1: We zetten in op het project budgetcoaches en verkennen de mogelijkheid om budgetcoaches breder te kunnen inzetten in de Kempen

Na een lange proefperiode ging het project van de budgetcoaches van start vanaf januari 2020. Door de corona maatregelen liepen we een grote vertraging op inzake de aanwerving en opleiding van vrijwilligers enerzijds en de opstart- en samenwerkingsgesprekken met de lokale besturen anderzijds. In de komende beleidsperiode maken we eerst werk van de implementatie van de werking. Dit vraagt voldoende vrijwilligers én voldoende aanmeldingen van cliënten, hierin is een goede matching en opleiding noodzakelijk.

Daarnaast is een goede samenwerking met alle stakeholders essentieel. 24 van de 27 Kempense OCMW's en CAW De Kempen tekenden in voor het project. BIZ Kempen zal alle stakeholders op de hoogte houden van de ontwikkelingen van het project. In het laatste kwartaal van 2021 zullen we op vraag van een aantal lokale besturen een uitgebreide evaluatie doen die bepalend zal zijn voor het verder zetten van het project.

Vanaf 2022 zetten we in op uitbreiding van het project, met name in de drie gemeenten die nog niet zijn ingestapt in het project. We hopen hen te overtuigen met de goede resultaten uit de evaluatie van de eerste 2 jaar. Verder verkennen we de uitbreiding van de inzetbaarheid van de budgetcoaches (voorbeeld groepswork of vorming, werken met andere doelgroepen) en verkennen de mogelijkheid tot nieuwe samenwerkingen met andere partners zoals advocaat-schuldbemiddelaars, basiseducatie,...

Prioriteiten waar we de komende vijf jaar op inzetten, van hoog naar laag gerangschikt.

- We zetten blijvend in op de verdere professionalisering van de projectcoördinator en vrijwilligers. We werken hiervoor samen met verschillende partners zoals andere BIZ-regio's, CEBUD, NIBUD, CAW De Kempen, Steunpunt vrijwilligers, ...
- We implementeren de budgetcoaches in de deelnemende organisaties.
- We zetten in op de bekendmaking van het project budgetcoaches. In eerste instantie werken we hiervoor intensief samen met de lokale besturen van de OCMW's, Welzijnzorg Kempen en CAW De Kempen.
- Voor de stakeholders van het project stellen we kwartaalrapporten ter beschikking over de voortgang van het project en organiseren we halfjaarlijks een evaluatie- en bijsturingsvergadering.
- We blijven steeds op zoek naar bijkomende middelen om dit project bijkomend te financieren en verdere uitbreiding van het project mogelijk te maken.
- We verkennen de uitbreiding van de inzetbaarheid van de budgetcoaches.

7.6 SD 2, OD 2: We informeren, ondersteunen en bevorderen educatie over relevante thema's in de budget- en schuldhulpverlening aan professionals

BIZ Kempen is een expertisecentrum waarbij hulpverleners gemakkelijk de juiste informatie, hulpmiddelen en goede praktijken kunnen terugvinden. Zo kan de cliënt op de meest gepaste manier geholpen worden. Hierbij is het belangrijk om BIZ Kempen bekend te maken bij de hulpverleners in onze regio zodat zij de weg vinden naar onze expertise.

BIZ Kempen zorgt voor een continuering van de samenwerking op zowel lokaal, provinciaal en Vlaams niveau. Hiervoor werken we samen met partners zoals SAM vzw, BIZ-regio's, CEBUD, NIBUD, Wikifin, lokale besturen, Maatschappelijk werkers van OCMW's,

Welzijnszorg Kempen, advocaat-schuldbemiddelaars, Thomas More Opleiding Sociaal Werk, ...

In samenwerking met deze partners verzamelen, analyseren en volgen we nieuwe ontwikkelingen en goede praktijken op. Indien opportuun ondernemen we stappen om deze te implementeren in onze regio.

BIZ medewerkers krijgen de ruimte om zichzelf steeds bij te scholen en zo mee te zorgen voor innovatie in het werkveld.

De praktijkwerkers in onze regio hechten veel belang aan praktijkuitwisseling om zo voortdurend bij te leren. Praktijkuitwisseling stimuleert ook tot zelfreflectie en het kritisch durven kijken naar de eigen werking. We verkennen de mogelijkheden om een lerend netwerk op te starten zodat praktijkwerkers, organisatieoverstijgend kunnen uitwisselen met elkaar.

Prioriteiten waar we de komende vijf jaar op inzetten, van hoog naar laag gerangschikt.

- BIZ Kempen trekt en faciliteert de werkgroep Collectieve Schuldenregeling.
- BIZ Kempen is trekker en facilitator van de werkgroep visie en methodieken in budget- en schuldhulpverlening. We maken de output van de werkgroep bekend en nemen de nodige acties om deze te implementeren in de dagdagelijkse werking van de OCMW's en CAW in onze regio.
- BIZ Kempen zorgt voor een continuering van de samenwerking met relevante partners op zowel lokaal, provinciaal als Vlaams niveau.
- BIZ Kempen organiseert organisatie-overstijgende uitwisseling via lerende netwerken.
- We informeren, ondersteunen en bevorderen educatie over de financiële gevolgen van corona.
- We werken samen met relevante partners om kwalitatieve vormingen / workshops / opleidingen aan professionals aan te bieden.
- We verkennen, analyseren en werken signalen uit vanuit ons samenwerkingsverband en hebben aandacht voor nieuwe noden of thema's uit het werkveld, waarop we als BIZ kunnen inspelen.
- We informeren, ondersteunen en bevorderen educatie over thema's zoals ethisch invorderen, bewindvoering, cliënten met (een vermoeden van) een beperking, consumentenkredieten, ...

7.7 SD 2, OD 3: We zorgen ervoor dat de Kempische inwoner het aanbod aan budget- en schuldhulpverlening kent

Hoe sneller mensen met hun budget- of schuldprobleem aan de slag kunnen hoe beter. Dit vermijdt langdurige en complexe schuldhulpverlening. Ook in de Kempen merken we dat mensen met schulden zeer lang wachten om hulp te zoeken. Ook de complexiteit van de dossiers neemt alsmaar toe. Het is belangrijk om de drempels naar de hulpverlening zoveel mogelijk te verlagen. De beleving van de cliënt speelt een cruciale rol in de toeleiding naar en het succes van een hulpverleningstraject.

We werken verder in de werkgroep visie- en methodieken in budget- en schuldhulpverlening waar “Informereren van de cliënt” één van de vier gekozen prioriteiten is. De doelstelling van deze ad-hoc-werkgroep is:

“Bepalen hoe en welke informatie we geven aan cliënten met een vraag tot budgethulpverlening, niet alleen bij de opstart maar ook doorheen het traject. De informatie moet laagdrempelig en toegankelijk zijn, en zoveel mogelijk op gelijkvormige manier gegeven worden doorheen alle Kempense instellingen voor schuldbemiddeling. Hiermee willen we niet alleen voldoen aan een wettelijke verplichting maar ook de redzaamheid van de cliënt verhogen.”

Vanaf 2021 zullen we de nodige stappen ondernemen om de output van deze werkgroep te implementeren in de Kempense OCMW's en CAW.

Prioriteiten waar we de komende vijf jaar op inzetten, van hoog naar laag gerangschikt.

- We toetsen steeds de toegankelijkheid van hulpmiddelen en methodieken af aan de 7 B's van toegankelijkheid. De stem van de cliënt krijgt hierin een plaats.
- We werken verder in de werkgroep visie- en methodieken in budget- en schuldhulpverlening waar “Informereren van de cliënt” één van de vier gekozen prioriteiten is.
- We zetten in op het verkennen en onderzoeken van drempels in de budget- en schuldhulpverlening om gerichte acties te kunnen ondernemen in samenwerking met relevante partners.
- Om de Kempense inwoner te bereiken werken we samen met verschillende partners. We zorgen ervoor dat relevante intermediairs (leerkrachten, familiehelp, dokters, Kind en Gezin, Huizen van het Kind,..) op de hoogte zijn van het budgethulpverleningsaanbod.
- We zorgen ervoor dat cliënten op de hoogte zijn van de verschillende mogelijkheden binnen budgethulpverlening en een goede keuze kan maken.
- We zetten in op het verspreiden van reeds ontwikkelde hulpmiddelen zoals educatieve filmpjes (gemaakt ism SAM vzw en Wikifin), brochures, flyers en draaiboeken via de website en nieuwsbrief van BIZ Kempen.

7.8 SD 2, OD 4: We zorgen ervoor dat het veranderen van inzichten, patronen en gedrag inzake geldbesteding integraal deel uitmaakt van een budget- of schuldhulpverleningstraject

Bij de erkende diensten voor schuldbemiddeling in de Kempen is er een hoge dossierlast en een lage uitstroom van cliënten. Veel cliënten kunnen tijdens hun traject hun budgetvaardigheden niet voldoende bijschaven om het (volledige) gezinsbudget terug in eigen handen te nemen. Een budget- of schuldhulpverleningstraject is meer dan een tijdelijke overbrugging. Door te werken aan het veranderen van inzichten, patronen en gedrag van de cliënt inzake geldbesteding bieden we een duurzaam hulpverleningstraject en wordt er daadwerkelijk aan een oplossing van de problemen gewerkt. Geschoolde en goed geïnformeerde hulpverleners zijn belangrijk om hierop in te kunnen zetten. Hierbij vertrekken we vanuit de visie van ‘krachtig sociaal werk’ en duurzame hulpverlening.

We werken verder in de werkgroep visie- en methodieken in budget- en schuldhulpverlening waar “Verhogen financiële redzaamheid cliënt” één van de vier gekozen prioriteiten is. De doelstelling van deze ad-hoc-werkgroep is:

Methodieken ontwikkelen om te blijven werken aan redzaamheid op alle levensdomeinen, met als doel een grotere doorstroom binnen de budgethulpverlening te bereiken, alsook cliënten te stimuleren en te motiveren tot zelfstandigheid, ook indien een volledige zelfstandigheid nooit mogelijk zal zijn.

Vanaf 2021 zullen we de nodige stappen ondernemen om de output van deze werkgroep te implementeren in de Kempense OCMW's en CAW.

Met de budgetcoaches zetten we in op het versterken van de cliënten en zo ook op financiële redzaamheid van de cliënten (zie ook 5.1). Na de evaluatie eind 2021 verkennen we de uitbreiding van de inzetbaarheid van de budgetcoaches (voorbeeld groepswork of vorming, werken met andere doelgroepen) en de mogelijkheid tot nieuwe samenwerkingen met partners zoals advocaat-schuldbemiddelaars, basiseducatie,...

Prioriteiten waar we de komende vijf jaar op inzetten, van hoog naar laag gerangschikt.

- We verkennen de mogelijkheden om een organisatieoverstijgend lerend netwerk op te starten waar praktijkwerkers goede praktijken kunnen uitwisselen en elkaar kunnen inspireren.
- We werken samen met relevante partners om kwalitatieve vormingen / workshops / opleidingen aan professionals aan te bieden.
- We werken verder in de werkgroep visie- en methodieken in budget- en schuldhulpverlening waar “Verhogen financiële redzaamheid cliënt” één van de vier gekozen prioriteiten is.

8 SAMENWERKING MET DE ANDERE BIZ-REGIO'S

8.1 Op provinciaal niveau

BIZ Kempen wil de piste verkennen om ook op provinciaal niveau acties te ondernemen. BIZ Kempen wil hiervoor samenwerken met BIZ regio Antwerpen en BIZ regio Boom-Mechelen-Lier.

8.2 Op niveau van Vlaanderen & Brussel

8.2.1 Overlegdagen

Ook in de komende beleidsperiode engageren alle 11 BIZ-regio's zich om 3 maal per jaar gedurende een volledige dag samen te komen (fysiek of digitaal) voor inhoudelijk overleg en afstemming over de grenzen van de individuele regio's heen:

- Timing: 2 keer in het voorjaar (februari & mei/juni), 1 keer in het najaar (begin oktober met oog op jaarplan dat moet ingediend worden tegen 31/10). We kiezen voor een donderdag, buiten de schoolvakanties
- Organisator: dit overleg wordt in beurtrol door elke provincie voorbereid en voorgezeten
 - Februari 2021: BIZ Oost-Vlaanderen
 - Mei 2021: BIZ Brussel, Halle-Vilvoorde & Oost-Brabant
 - Oktober 2021: BIZ West-Vlaanderen
 - Februari 2022: BIZ Limburg
 - Mei 2022: BIZ Antwerpen, Boom-Mechelen-Lier & Kempen
 - ...

8.2.2 Denkdagen

Op een denkdag wordt het rapporteren over de huidige stand van zaken losgelaten om out of the box na te denken over het groter geheel. Doel is om onze werking en samenwerking te evalueren, terug te blikken (waar staan we) en vooruit te blikken (waar willen we naartoe, meerjarenplanning).

- Timing: we kleven hierop geen vaste frequentie, we organiseren dit volgens de nood (ter info: in de voorbije beleidsperiode vonden 2 denkdagen plaats nl. in 2016 en 2018).
- Organisator: dit wordt in onderling overleg met alle regio's bepaald.

8.2.3 Thematische werkgroepen

Waar nodig en wenselijk roepen we een werkgroep samen over een specifiek thema. Elke werkgroep heeft haar specifieke doelstelling en wordt getrokken door 2 BIZ-regio's.

BIZ Kempen neemt deel aan 3 Vlaamse werkgroepen (zie engagementen BIZ Kempen): Intermediairs, sensibilisering en communicatie.

8.2.4 Link tussen BIZ met CAW-beleidsgroep

We vinden het belangrijk dat de leden van de CAW-beleidsgroep, zijnde de algemeen directeuren van de 11 CAW, systematisch op de hoogte blijven van het reilen en zeilen binnen BIZ Vlaanderen & Brussel. BIZ Centraal-West-Vlaanderen en BIZ Noord-West-Vlaanderen fungeren als verbindingspersoon en koppelen regelmatig terug naar de algemeen directeur van CAW Antwerpen. Omgekeerd kan de beleidsgroep ook vragen, noden en wensen delen via dat kanaal.

8.2.5 Overleggroep schuldbemiddeling o.l.v. SAM vzw

In deze werkgroep zetelen diverse OCMW's (vaak juristen) en CAW (vaak teamverantwoordelijken budget- & schuldhulpverlening). Hier worden vooral cijfers, tendensen en signalen m.b.t. schuldbemiddeling besproken. BIZ Antwerpen volgt deze werkgroep op in naam van BIZ Vlaanderen & Brussel.

9 WIJZE VAN BESTEDING VAN DE MIDDELEN

De Vlaamse overheid, kabinet Welzijn, Volksgezondheid & Gezin, kent jaarlijks een subsidie

op basis van het inwonersaantal toe aan elke budgethouder voor de uitrol van het BIZ-samenwerkingsverband.

Voor regio Kempen komt dit neer op een te besteden budget van € 81970,71 (anno 2020; wordt aangepast bij indexatie).

Aangezien de BIZ-subsidie niet evenredig stijgt met de toenemende personeelskosten, zoekt de stuurgroep waar mogelijk en opportuun naar extra (projectmatige) inkomsten voor de uitrol van specifieke acties.

Om de financiële balans van BIZ Kempen ook op lange termijn gezond te houden en blijvend ruimte te creëren voor innovatie, maakt BIZ Kempen een betalend aanbod waarop leden van het samenwerkingsverband alsook externe partners (bv. scholen, jongerenorganisaties) kunnen intekenen.

10 BIJLAGEN

10.1. Cijfers (2016-2018) budget- en schuldhulpverlening De Kempen (SAM vzw)

Jaartal	Organisatie	A.1	A.2	A.3	A.4	A.5	A.6	A.7	B.1	B.2	B.3	B.4	B.5
2016	De Kempen	417	906	188	383	182	1301	257	0	2	1	0	0
2017	De Kempen	333	1204	113	317	246	1133	149	0	0	2	0	0
2018	De Kempen	323	1249	86	411	202	1093	119	0	0	4	0	0
2016	CAW De Kempen	43	77	5	36	5	35	2	0	0	0	0	0
2017	CAW De Kempen	64	101	7	48	7	44	9	0	0	0	0	0
2018	CAW De Kempen	20	58	4	8	4	12	4	0	0	0	0	0
		B.6	B.7	B.8	C.1	C.2	C.3	C.4	C.5	C.6	C.7		
2016	De Kempen	1	6	0	63	88	6	5	19	36	25		
2017	De Kempen	0	1	0	41	99	11	43	7	35	2		
2018	De Kempen	0	4	0	55	95	4	48	7	39	11		
2016	CAW De Kempen	0	0	0	1	5	2	1	1	1	1		
2017	CAW De Kempen	0	0	0	3	6	2	2	1	1	1		
2018	CAW De Kempen	0	0	0	2	3	0	1	1	0	0		

Rubriek A: geen procedure collectieve schuldenregeling.

Rubriek B: wél een procedure collectieve schuldenregeling waarbij de instelling voor schuldbemiddeling als schuldbemiddelaar is aangesteld.

Rubriek C: wél een procedure collectieve schuldenregeling waarbij een externe schuldbemiddelaar is aangesteld.

A1: budgetbegeleiding (uitsluitend)	B1: zonder andere hulpverleningsmodules	C1: in combinatie met budgetbegeleiding
A2: budgetbeheer (uitsluitend)	B2: in combinatie met budgetbegeleiding	C2: in combinatie met budgetbeheer
A3: budgetbegeleiding en budgetbeheer	B3: in combinatie met budgetbeheer	C3: in combinatie met budgetbegeleiding en budgetbeheer
A4: schuldbemiddeling (uitsluitend)	B4: in combinatie met budgetbegeleiding en budgetbeheer	C4: in combinatie met schuldbemiddeling
A5: schuldbemiddeling en budgetbegeleiding	B5: in combinatie met schuldbemiddeling	C5: in combinatie met schuldbemiddeling en budgetbegeleiding
A6: schuldbemiddeling en budgetbeheer	B6: in combinatie met schuldbemiddeling en budgetbegeleiding	C6: in combinatie met schuldbemiddeling en budgetbeheer
A7: schuldbemiddeling, budgetbegeleiding en budgetbeheer	B7: in combinatie met schuldbemiddeling en budgetbeheer	C7: in combinatie met schuldbemiddeling, budgetbegeleiding en budgetbeheer
	B8: in combinatie met schuldbemiddeling, budgetbegeleiding en budgetbeheer	

10.2. Begroting 2021-2025

